

Jan Martens balanceert in *To Love Duets* tussen romantiek en afstandelijkheid.

ALS DE OMHELZING EEN WURGGREEP WORDT.

Het gaat hard voor choreograaf Jan Martens. Vorige zomer stond hij nog als jonge nomade op Theater aan Zee, nu toert hij onder de vleugels van Frascati Producties door binnen- en buitenland. En terecht. Al blijkt een double bill over de liefde toch geen eenvoudige evenwichtsoefening.

Charlotte De Somviele

Geen onuitputtelijker verbeeldingsmateriaal dan de relatie tussen man en vrouw. In *To Love Duets* flirt Martens met de canon van liefdeshistories: “Ik werk graag met clichés. Op het éne moment bevestig ik die, op het andere moment haal ik ze onderuit. Dat levert een bewuste dualiteit op die het publiek soms in vertwijfeling brengt. Is wat we zien een doorvoeld duet of eerder een parodie erop? Die interactie tussen wat je ziet en ervan denkt of voelt is voor mij heel spannend,” vertelt de choreograaf.

Liefhebben als werkwoord, de titel verwijst er al naar. Het jonge bruidskoppel in *A Small Guide On How To Treat Your Lifetime Companion* toont op een paar vierkante meter de weerbarstige flux van het samenzijn. Op de opzweepende tonen van The White Stripes versmelten verstilde liefkozingen met rauwe, seksuele energie tot een gebalde *pas de deux*. Twee lichamen die meedrijven op elkaars ritme, synchroon nahijgend van een intensiteit die ze niet aankunnen maar dwangmatig volhouden, je zou van minder beginnen zweten. Steeds weer is er echter het geruststellende ritueel van de herhaling. De gewoonte om je aan vast te houden. Dat lichaam dat je tot in zijn diepste vezel kent.

Ook *Sweat Baby Sweat* toont twee lijven die aan elkaar zijn uitgeleverd. Letterlijk. Verwikkeld in een afmattende evenwichtsoefening wordt de afhankelijkheid tussen dansers Kimmy Ligtvoet en Steven Michel nijpend voelbaar. Is dit een omhelzing of een wurggreep? *As long as you are here, I am too*, klinkt het dubbel.

Martens voert hier de uitpuring uit *A Small Guide* ten top. De bewegingen worden gestript van elke emotie, de slow motion verhevigd, het liefdesgebaar gedeconstrueerd. Misschien een tikkeltje te ver. Na de zachte, vitalistische en naïeve toon van *A Small Guide*, is het even wennen aan de afstandelijke teneur van dit duet. De balans wringt tussen de kille bewegingen en de zoetgevooisde poplyrics die op het einde geprojecteerd worden. Bovendien gaat de intimiteit

grotendeels verloren in de kale, witte scène. Gelukkig zindert het eindbeeld waarin het koppel stilletjes uit elkaars zicht verdwijnt lang na.

Martens choreografie neemt een loopje met wat de klassieke toolbox van dans voorschrijft. Verwacht je niet aan virtuoze lichamen of een spetterende climax. Nee, wat we zien zijn twee volbloed mensen die in een bedwelmende traagheid uitzoeken of samen wel meer is dan alleen. Om die poëtische herkenbaarheid is het Martens te doen. “Mensen onbeschaamd kunnen observeren, dat is de reden waarom ik graag naar theater ga. Kijken naar hoe een ander leven eruit ziet en daar deel van willen uitmaken. In mijn werk wil ik dan ook portretten maken, zij het nu over een jongen van 12 of over Truus Bronkhorst, een danseres van 62.”

Die portretten kaatsen de blik evenzeer terug naar de toeschouwer. Balancerend op de grens tussen abstractie en identificatie, haakt Martens’ minimalistische bewegingstaal instant vast aan je eigen ervaring. De gebaren plooiën zich met gemak naar elke leeftijd. Het voorzichtige aftasten van het jonge koppel in *A Small Guide* lees je even goed als het niet meer durven na vele jaren samen. Martens biedt in die zin niet alleen de tijd om observeren, hij toont ook het verglijden van die tijd. In emblematische beelden kristalliseert hij de blik van verschillende generaties. En dat is een kunst.

Zoals de twee duetten bewijzen, is (spreken over) liefde een kwestie van juist doseren, wil je pathos en een eenzijdigheid vermijden. Alleen zouden de voorstellingen dus beter tot hun recht komen dan in een double bill. Maar toegegeven, hoe onromantisch is dat.

Beoordeling: 3,5 sterren

Gezien op 5/12 in CC De Warande (Turnhout).

Nog te zien op 8/12 in CC Ter Vesten (Beveren). Vanaf 2013 terug te zien in Vlaanderen.